

# Fugler i Hordaland 2002

Av Frode Falkenberg

## Fugleåret 2002

I løpet av året ble uvanlig sterke forekomster av islom, dvergdykker, gråstrupedykker, knoppsvane, hvitkinngås, lappfiskand, åkerrikse, kvartbekkasin, gulerle, vintererle og svartryggerle registrert. Vi opplevde dessuten tidenes invasjon av båndkorsnebb i perioden fra august og ut året.

Av mer sjeldne arter med mindre enn ti tidligere funn i fylket er følgende inkludert i denne rapporten (antall funn/individer i parentes): silkehegre (1), egretthege (1), dvergsvane (1), vestlig tundraås (1/10), amerikakrikkand (1), aftenfalk (1 fra 2001), dverglo (1), sibirlo (1 fra 2001), alaskasnipe (1), polarsvømmesnipe (1), bieter (1), amursvale (1 fra 2001), rosenstær (4, der to er fra 2001) og myrsanger (1/4).

## Rapportering

Den Lokale Rapport og Sjeldenhetskomiteén, LRSK, i Hordaland fikk i løpet av rapportåret innsendt 110 saker for behandling, der 106 var fra inneværende år. Åtte saker ble underkjent, mens 18 saker ble videresendt til NSKF. Komiteén besto i 2002 av Frode Falkenberg (sekretær), Michael Fredriksen og Jostein Kjærandsen. Sistnevnte hadde sitt første virkeår i LRSK. NOF og LRSK i Hordaland vil forøvrig takke Frank Helen Pedersen for sin mangeårige innsats i komiteen.

"Fugler i Hordaland 2002" er en sammenstilling av observasjoner som i all hovedsak ble innsendt per e-post til bruk på NOF Hordaland sitt nettsted "Fugler i Hordaland"; <http://cyberbirding.uib.no/nof/>. Basisen for rapporten består av over 2000 enkeltfunn, der de fleste er publisert tidligere på nettstedet. Dette er det største datagrunnlaget vi noensinne har hatt for å skrive en slik årsrapport.

For en oppdatert oversikt over arter og forhold som ønskes innrapportert, skjema for beskrivelse og lignende, besøk komiteéns hjemmeside <http://cyberbirding.uib.no/nof/lrsk/>.

## Forkortelser brukt i rapporten

*	-Observasjonen er behandlet og godkjent av LRSK
(F,V,L)	-Observasjonen er foto, video eller lyd-dokumentert
Ad.	-Fuglens fjærdrakt som voksen (adult)
Juv.	-Fuglens første fjærdrakt (juvenile)
Pull.	-Reirunge, eller ikke flygedyktig fugl (pullus)
M	-Hann
F	-Hunn
FF	-Hunnfarget
1K, 1K+, 2K+ etc.	-Angir alder etter kalenderårsystemet
N,S etc.	-Trekretning nord eller sør etc.
Sy.	-Syngende
Rm.	-Ringmerket
S.st.	-Samme sted
As.	-Askøy kommune
Be.	-Bergen kommune
Øyg.	-Øygarden kommune

### **Smålom** *Gavia stellata*

*Direkte trekk og vinter:* Kun en overvintrende fugl ble rapportert etter nyttår; 1 ad. Herdla, As. 6.1-1.3 (TST,JBE,MEG m.fl.). Vårtrekket innledes med 3 N Skogsøy, Øyg 6.4 (JBE). Etter dette ble 395 ind. sett nordtrekkende fra kystlokaliteter i NV-Hordaland på ni observasjonsdager i perioden 13.4-17.5. De første returtrekkerne ble sett med 28 ind. mot sør forbi Hiskjo, Bømlo 8.9 (JKJ). Fram til 23.11 ble det sett 189 ind. på sørtrekk langs kysten, fordelt på ni observasjonsdager. Eneste desemberfugl var 1 ind. i Kyvikjo, Stord 31.12 (THH).

### **Storlom** *Gavia arctica*

*Alle funn unntatt hekking:* 1 N Skogsøy, Øyg. 2.5 (JBE). 2 N Skogsøy, Øyg. 5.5 (RBO,ATM). 1 N Fyrsundet, Fedje 1.6 (FFA). 1 S Vinappen, Fedje 2.10 (ATM). 1 ind. Herdla, As. 14-28.11 (JBE,JDJ). 1 ind. Rauane, Bergen 23.11 (THA).

### **Islom** *Gavia immer* [109/146-29/37]

*Alle funn:* Funnmassen på 29 funn av 37 individer inkluderer for det meste direktetrekkende fugler; 3 S + 4 N i perioden 28.2-17.5, og 14 S + 3 N i perioden 8.9-27.12. De resterende funnene dreier seg om rastende eller overvintrende fugler langs kysten. Som i fjor (18 funn av 39 ind.) opplevde vi forrykende opptreden i Hordaland.

### **Gulneblom** *Gavia adamsii* [94/247-8/16]

*Alle funn:* 1 N Skogsøy, Øyg. 30.4 (JBE). 3 ad. N Skogsøy, Øyg. 4.5 (JBE m.fl.). 7 ad. N + 1 stasjonær 3K Skogsøy, Øyg. 5.5 (R.Botnemyr,ATM). 1 N Vinappen, Fedje 9.5 (JBE,ECH,OMO,FHP). 1 S Skogsøy, Øyg. 8.9 (JBE). 1 S Hiskjo, Bømlo 3.11 (OHA,KKA,JKJ,PMA,LØK). 1 1K Herdla, As. 15-27.12 (ECH,OWJ m.fl.).

### **Dvergdykker** *Tachybaptus ruficollis*

*Alle funn:* 1 ind. Hamretjern 1.1-1.3 (BAN,THA). 1 ind. Melsvatnet, Voss 1.1-27.4 (ECH,OHE). 1 ind. Stordalsvatnet, Etne 2.1 (RVO). 1 ind. Rong, Øyg. 3.2 (IFR,MFR,THA,OMO). 1 spillende ind. Nordretjødno, Fitjar 18.5 (THH). 1 ind. Melsvatnet, Voss 30.9-28.12 (ECH,OHE). 1 ind. Kalandsvika, Bergen 1-27.10 (OMO,EFR,GKJ m.fl.). 1 ind. Garnes, Arna, Be. 25-27.10 (JBE,JDJ,GBJ). 1 ind. Storavatnet, Bømlo 20.10-3.11 og 2 ind. 7.11 (KKA,LØK m.fl.). 1 ind. Ulvesetvatnet, Fjell 7.11 (JOP). 1 ind. Vangsvatnet ved Bulken 7.11 (HDI). 1 ind. Storavatnet, Stord 9.11 (THH). 1 ind. Herdlevær, Øygarden 15.11 (JBE). 1 ind. Lønningen, Be. 22-30.11 (THA). 2 ind. Skogsøy, Øyg. 23.11 (JBE,JDJ). 1 ind. Fedje, Fedje 8.12 (ECH). 1 ind. Hamretjern, Be. 1-25.12 (FFA,MOL,PHP m.fl.). 1 ind. Dåvøy, Øyg. 27.12 (IFR,MFR). Nærmere 20 fugler observert er å regne som et toppår i Hordaland. Mest bemerkelsesverdig var en returnerende overvintrende fugl på Voss. Også gledelig var det at arten ble hørt spillende igjen på Fitjar, der fylkets eneste hekkefunn stammer fra (september 1998).

### **Toppdykker** *Podiceps cristatus* [32/38-1]

*Alle funn:* 1 ind. Herdla, As. 14.3-14.4\* (F) (MEG,FFA,TRO m.fl.). 1 ind. Herdla, As. 25-31.12\* (DGJ). Siden vårfuglen på Herdla opptredde i tilnærmet samme tidsperiode i 2001, antar vi at det trolig dreier seg om samme fugl. Dermed regnes den ikke inn som et nytt funn statistikken.

### **Gråstrupedykker** *Podiceps grisegena*

*Alle funn:* 1 ind. Herdla, As. 1-9.1 (DGJ), 2 ind. s.st. 10.1-10.3 (JBE,MEG,FFA m.fl.) og 3 ind. s.st. 3.-6.2 (MFR). 2 ind. Mulevågen, Fedje 6.1 (MFR,THA,OMO m.fl.). 1 ind. Sønstabø, Bømlo 24.2 (KKA). 1 S Vinappen, Fedje 2.10 (ATM). 1 S Vinappen, Fedje 5.10 (MFR,ATM,IMÅ m.fl.). 1 1K Herdla, As. 11.10-1.11 (DGJ,PHP m.fl.). 1 S Fedjefjorden, Fedje 12.10 (NOF Bergen). Arten ble påvist regelmessig på Herdla, As. i perioden 1.11-30.12, med flere observasjoner av 3. ind. Toppnoteringen i perioden var 4 ind. 2-3.11 (MFR,THA,OMO m.fl.). Videre har vi 1 S Skogsøy, Øyg. 8.11 (JBE). 1 ind. Sønstabø, Bømlo 24.11 (KKA). 1 ind. Sekk, Bømlo 30.12 (OHA). Med minst 13 fugler registrert i løpet av året, kan 2002 gå inn i historiebøkene som det beste året for arten noensinne.

**Horndykker** *Podiceps auritus* [22/31-4/6] etter 1992

*Alle funn:* 1 ind. Herdla, As. 24.2 (ECH). 1 ad. Kalandsvika, Be. 29.3-1.4 (BAN m.fl.). 2 ad. Herdla, As. 21.8 (FFA). 1 ind. Herdla, As. 2-7.11, 2 ind. 8-10.11 og 1 ind. 15.-30.12 (MFR,THA,OMO m.fl.).

**Grålire** *Puffinus griseus* [14/147-5/31]

*Alle funn:* 26 S + 1 N Hiskjo, Bømlo 30.8\* (JKJ). 1 S Vinappen, Fedje 29.9\* (ATM). 1 S Vinappen, Fedje 3.10\* (ATM). 1 N Hellisøy, Fedje 6.10\* (MFR,IFR). 1 N Skogsøy, Øyg. 27.10\* (ATM).

**Havlire** *Puffinus puffinus* [29/96-2/4]

*Alle funn:* 1 S Vinappen, Fedje 2.6\* (MEG,FFA). 2 S + 1 N Hiskjo, Bømlo 26.7\* (JKJ).

**Havsvale** *Hydrobates pelagicus*

*Alle funn:* 206 ind. (175 rm. og 31 kontroller) Skogsøy, Øyg. på sju netter i perioden 21.7-7.8 (ATM m.fl.). De to beste nettene var 3. og 5.8, da det ble fanget hhv. 48 og 50 ind. Videre finner vi et funn fra Hiskjo, Bømlo 7.8, da 1 ind. ble lokket vha. playback (KKA,JKJ,LØK). Fedje fikk for første gang vist sitt potensiale som havsvalelokalitet natt til 10.8, da 45 ind. ble fanget på Vinappen (ABR,IBY,FFA m.fl.).

**Stormsvale** *Oceanodroma leucorhoa* [18/21-1]

*Alle funn:* 1 rm. Skogsøy, Øyg. 30.7\* (ATM,TRO).

**Storskarv** *Phalacrocorax carbo*

*Innlandsfunn og konsentrasjoner:* 1 ind. Liavatnet, Bergen 21.8 (MEG). 3 ind. Lønavatnet, Voss 31.8 (BAN,DGJ,OHE,OMO). 1579 S + 250 N Hiskjo, Bømlo 8.9 (JKJ). 1523 S Golten, Sund 8.9 (ECH). 2 ind. Ådlandsvatnet, Stord 29.9 (THH). 2 ind. Grandane, Voss 1.10 (OHE). 786 S Golten, Sund 2.10 kl. 10-13 (FFA,GHÖ m.fl.). 364 S Skogsøy, Øyg. 8.11 kl. 8-11 (JBE).

**Silkehegre** *Egretta garzetta* [1-1]

*Alle funn:* 1 ad. Ulvikpollen, Ulvik 25.-26.5 (F) (HDI,ECH,OHE,ATM). Første funn i fylket var 1 ind. Herdla, As. 28.4-1.5 1998. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Egretthege** *Ardea alba* [5-1]

*Alle funn:* 1 ad. Husavatnet og Flyndrevågen, Fedje 24.-26.4 (F) (I. og G.Vaage,TRO m.fl.). Første funn på Fedje. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Knoppsvane** *Cygnus olor*

*Alle funn:* I Etne har knoppsvanen etablert seg som fast hekkefugl, og arten er å finne gjennom hele året i kommunen. I løpet av vinteren var toppnoteringen 8 ad. og 1 2K i Etneosen 2.1 (RVO). I løpet av juni hekket to par i Etne. Et par fikk ut sju unger, som raskt ble desimert til 4 juv. Et annet par ble sett den 16.6 med tre unger (G.Marhus). Videre finner vi 1 ad. Forlandsvågen, Sund 1.1-24.3 (A.Forland). 2 ad. Buavåg, Sveio 14.1 (PMA). 1 ind. Vestbøstادتjødno, Fitjar 17.2 (OBH). 2 2K Ådlandsvatnet, Stord 28.3-2.5 (THH). 1 ad. Leirvåg, Austrheim 14.6 (TSV). 3 ad. + 1 1K Ådlandsvatnet, Stord 14.10 (THH). 2 ad. Fitjarvika, Fitjar 2.11 (OBH). 2 ad. Storavatnet, Bømlo 5.11 (LØK). 1 ad. Leirvik havn, Stord 27.11-21.12 (THH). 2 ad. + 4 juv. Eldøy og Kyrkjeberget, Stord 4.-20.12 (ØBI,THH,AVA,RGL m.fl.). 6 ad. Ø Aker Stord, Stord 4.12 (ØBI). Med en total på nærmere 40 ind. ble 2002 det beste året noensinne for arten i Hordaland.

**Dvergsvane** *Cygnus columbianus* [3/5-1]

*Alle funn:* 1 ad. Storavatnet, Bømlo 8.12\* (KKA,LØK). Første funn på Bømlo.

**Sædgås** *Anser fabalis* [16/77-2]

*Alle funn:* 1 ind. Unneland, Kalandsvika og Nesttunvatnet, Be. 7.1-20.3\* (F) (JBE,THA m.fl.). 1 ind. Herdla, As. 19.9\* (THA). 1 ind. Grimevatnet og Nesvika, Be. 19.-28.12 (JBE,GBJ,FFA). Bergensfuglen regnes som samme fugl. Begge funnene dreier seg om nominatrasen *fabalis*; taigasædgås.

**Kortnebbgås** *Anser brachyrhynchus*

*Alle funn:* 1 ind. Herdla, As. 4.1 (DGJ). 1 ind. Melsvatnet, Voss 13.1 (OHE), som dreier seg om samme fugl som var i Lundarosen 23.12 i fjor. 1 ind. Tjeldstø, Øyg. 27.4-5.5 (EFR,THA m.fl.). 1 ind. Grandane, Voss 5.5 (OHE). 1 ind. Ulvikpollen, Ulvik 8.5 (M.Jarret). 2 ind. Kjøl, Bømlo 15.9 (OHA). 11 S Gullfjellet, Be. 21.9 (JBE). 1 1K Prestegardslandet, Voss 27.9-2.10 (OHE). 6 ind. Herdla, Askøy 2.10 (JBE). 8 S Vinappen, Fedje 2.10 (ATM). 17 S (11+6) Golten, Sund 2.10 (FFA,GHÖ). 1 ind. Herdla, Askøy 11-26.10 (DGJ,OMO m.fl.). 3 S Stormark, Fedje 15.10 (ATM).

**Tundragås** *Anser albifrons* [63/350-1/10]

*Alle funn:* 3 ad. *flavirostris* 16-19.9\* (F) (FFA,MOL), økende til 10 ad. 22.9-2.10\* (F) (FFA,DGJ,IGR m.fl.). Funnet utgjør det 8. av den vestlige underarten *A .a. flavirostris* i Hordaland.

**Grågås** *Anser anser*

*Desember - februar:* 15 ind. Rimbareidtjødno, Fitjar 1.1-17.2 (OBH). 26 ind. Herdla, As. 4-26.1 (DGJ,ECH m.fl.), avtagende utover februar til 7 ind. 16.2, og 2 ind. ut måneden etter dette. 16 ind. Sønstabø, Bømlo 27.1 (KBE). 9 ind. Vestbøstادتjødno, Fitjar 3.2 (OBH). 15 ind. Rimbareidtjødno, Fitjar 3.2 (OBH). 18 ind. Austrheim, Austrheim 17.2 (EFR). 6 ind. Bø, Radøy 17.2 (EFR). 9 ind. Sønstabø, Bømlo 24.2 (KKA). Fra desember finner vi kun et funn; 30 S Toftøy, Øyg. 3.12 (A.Torsvik).

**Hvitkinngås** *Branta leucopsis*

*Alle funn:* Vårtrekk; 50 N Hellisøy, Fedje 25.4 (MEG,TRO). 4500+ N Skogsøy, Øyg. 30.4 kl. 12-15 (JBE). 667 N Skogsøy, Øyg. 2.5 (JBE). 10 N Skogsøy, Øyg. 5.5 (RBO,ATM). Høsttrekket innledes med 500 S Skogsøy, Øyg. 25.9 (JBE). Videre finner vi 40 S Sæle, Øyg. 29.9 (ECH). 1 rastende ind. Herdla, As. 29-30.9 (DGJ,FFA,GHÖ m.fl.). 11 ind. Herdla, As. 2.10 (JBE). 650 S Vinappen, Fedje 2.10 (ATM). 165 S Golten, Sund 2.10 (FFA,GHÖ). 520 S Vinappen, Fedje 3.10 (ATM). 1150 S Vinappen, Fedje 4.10 (ATM). 19 ind. Herdla, As. 5.10 (THA,GJE,FHP). 15 S Vinappen, Fedje 5.10 (MFR,ATM,IMÅ m.fl.). 1 ind. Rongsvågen, Fedje 5.11 (TLI). 1 ind. Herdla, As. 7.-8.11 (JBE,FFA,THA,TLI m.fl.). Merk antallet på Skogsøy 30. april, som ble ny dagsrekord i fylket. Fjorårets knallnotering på 4300 nordtrekkende individer forbi Skogsøy 8. mai ble altså ikke stående lenge.

**Ringgås** *Branta bernicla*

*Alle funn:* Alle observasjonene dreier seg om fugler på direkte trekk: 1070 N Vinappen, Fedje 26.5 (EFR). 58 N Golten, Sund 28.5 (ECH). 72 S Hiskjo, Bømlo 30.8 (JKJ). 64 S Hiskjo, Bømlo 8.9 (JKJ). 5 S Skogsøy, Øyg. 8.9 (JBE). 14 S Vinappen, Fedje 2.10 (ATM). 17 S Golten, Sund 2.10 (FFA,GHÖ).

**Gravand** *Tadorna tadorna*

*November - medio februar og hekkefunn:* Herdla, As. står også i år for det eneste hekkefunnet i fylket, da et par ble sett med 7 pull. 6.7, og samme par med 6 pull 26.7 (OMO m.fl.). Ellers har vi en sein fugl; 1 1K Herdla, As. 26.10-3.11 (EFR,THA,OMO m.fl.).

**Mandarinand** *Aix galericulata* [19/22-0]

*Alle funn:* 1 ad. M Sandvin, Odda 5.5\* (F) (IMÅ). Fuglen fra Sandvin regnes ikke som nytt funn, men var trolig den samme som var der 26.4 2001. 2001: 1 ad. M Oppheimsvatnet, Voss 16.5-17.6\* (ECH,OMO m.fl.).

**Brunnakke** *Anas penelope*

*Desember - februar:* Perioden fra nyttår og ut februar ga 42 ind. i Bergen, der toppnoteringen stammer fra Ortuvatnet 28.2, da 17 ind. ble observert. Videre i denne perioden finner vi 1 2K M + 2 F Vosso, Voss 1.1-21.3 (OHE). 1 M Kyrkjeberget, Stord (THH). 1 M Øklandsvatnet, Bømlø 20.1 (KKA). Fra desember; 1 F Vosso, Voss 3.-31.12 (OHE). 14 ind. Tveitevatnet, Be. 6.12 (FFA). 1 par Store Nesttunvatnet, Be. 8.12 (GKJ). 1 M Kyrkjeberget, Stord 28.12 (THH).

**Snadderand** *Anas strepera* [21/32-1]

*Alle funn:* 1 M Kalandsvika, Be. 3.5\* (BAN).

**Krikkand** *Anas crecca*

*Desember - februar:* Årets to første måneder inneholdt 7 funn av 15-16 ind. Disse var på Askøy (2-3), Bergen (9), Bømlø (1), Stord (2) og Voss (1). Desember; 2 ind. Haukelandsvatnet, Be. 2.12 (JBE). 2 F Storavatnet, Stord 8.12 (THH). 1 F Vikastemmo, Stord 30.12 (THH).

**Amerikarikand** *Anas carolinensis* [3-0]

*Alle funn:* 1 ad. M Rekvesøyane med omegn, Voss 13.4-16.5 (F) (FFA,GHÖ,ATM m.fl.). 2001: 1 ad. M Seimsvann, Voss 12.4-7.5\*\* (ATM,MFR,THA m.fl.). Tredje funn av denne nordamerikanske anda i Hordaland. De tidligere var også voksne hanner hhv. på Langvassmyra, Eidfjord 23.6.1981 og på Hiskjo, Bømlø 27.5.1995. 2002-funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Stjertand** *Anas acuta*

*Alle funn:* 1 M Rekvesøyane, Voss 3.5 (OHE). 1 par Leirvåg, Austrheim 12.5 (SBY). 1 ind. Hiskjo, Bømlø 4.8 (KKA). 1 ind. Osvågen, Etne 13.-15.9 (IMÅ,G. og H.Markhus). Tilbake til den ringe hverdag igjen, etter toppåret 2001 som ga hele 29 ind.

**Knekkand** *Anas querquedula* [40/74-4/6]

*Alle funn:* 1 M Herdlevær, Øygarden 15.4\* (KPG). 1 M + 2 F Meling, Bømlø 9.5\* (JKJ). 1 M Bjellandsvatnet, Sveio 9.5\* (BAN). 1 M Rekvesøyane, Voss 16.-23.6\* (F) (ECH,FFA,TLI,TRO).

**Skjeand** *Anas clypeata*

*Alle funn:* 1 M Byparken, Be. 4.5 (FFA,MOL). 1 M Reppen, Voss 22.5 (ATM). 1 par Melingsvatnet, Bømlø 4.6 (KKA). 1 M S Hiskjo, Bømlø 8.9 (JKJ). 1 ind. Storavatnet, Bømlø 22.9 (LØK). 3 ind. Muthaugtjern, Be. 17.-27.10, og 2 ind. 27.10-3.11 (THA,GKJ,PHP m.fl.). Ni fugler er en fin opptreden av skjeanda hos oss. I perioden 1992-2001 ble det observert gjennomsnittlig 4,2 ind. i året.

**Taffeland** *Aythya ferina*

*Alle funn:* 1 F Tjeldstø, Øyg. 4.-10.5 (EFR,THA m.fl.). 1 M Storavatnet, Espeland, Be. 6.11 (THA).

**Bergand** *Aythya marila*

*Alle funn utenfor hekkeområdene:* 1 ind. Herdla, As. 3.1 (GJE). 3 ind. Skogsøy, Øyg. 6.1 (JBE). Opptil 140 ind. Hjelmåsvågen, Lindås 25.2-3.3 (TSV,ATM,AHÅ). Opptil 120 ind. Eikangervåg, Lindås 16.3-7.4 (TSV). 1 par Eikangervåg, Lindås 27.4 (TSV). 1 par Rekvesøyane, Voss 13.-27.4 (FFA,GHÖ,ATM,OHE). 1 par Grandane, Voss 13.5 (OHE). 4 ind. Kalandsvika, Be. 20.8 (BAN). 1 ind. Grandane, Voss 30.9 (OHE). 1 hunn Rekvesøyane, Voss 3.10-10.11 (ECH,OHE). 1 hunn Reppen, Voss 25.10 (ECH). 2 ind. Seimsvatnet, Voss 27.10 (OHE). 1 ind. Herdla, Askøy 3.11 (DGJ). Legg merke til de nærmest fantastiske tallene i Lindås. Disse områdene huser store mengder kvinand vinterstid, men bergand tall som disse er ny kost.

**Praktærfugl** *Somateria spectabilis* [22/37-0]

*Alle funn:* Gjengangeren (ad. M) på Herdla, As. var på øya fra i fjor fram til 10.3\*. Den 20.1 ble fuglen observert på andre siden fjorden ved Skjellanger i Meland (NOF Bergen). Fuglen var tilbake igjen 18.7 og holdt seg ut året\* (F) (OMO m.fl.). Sistnevnte periode var fuglens 17. vinter på lokaliteten.

**Sjørre** *Melanitta fusca*

*Utvalgte funn:* 137 ind. Herdla, As. 31.3, 150 ind. s. st. 6.-13.4 (OMO), var årets største vinteransamling. 40 stasjonære ind. Telavåg, Sund 27.11 (JBE) lar seg også høre i Hordaland.

**Kvinand** *Bucephala clangula*

*Ansamlinger:* Vi finner de største ansamlingene ved utløp fra landbaserte smoltanlegg. Toppnoteringer fra noen slike var; 160 ind. Alvøen, Be. 17.1 (THA). 1200 ind. Bjørsvika, Lindås 2.3 (TSV,AHÅ,ATM). 1000 ind. Bjørsvika, Lindås 7.11 (TSV).

**Lappfiskand** *Mergellus albellus*

*Alle funn:* Fra årsskiftet og fram til 29.3 ble følgende fugler observert i og ved Kalandsvatnet, Be: 1 F 1.-21.1, 3 F 27.1-3.2, 2 F 24.2, 3 F + 1 ad. M 7.-10.3, 4 F + 2 ad. M 14.3, 1 F + 2 M 17.3, 2 F + 1 M 20.-29.3 Kalandsvika, og 2 F Kismul 2.1 (BAN,THA m.fl.). Fra høsten finner vi 3 F fra 20.10, økende til 6 F 4.11, men avtagende igjen til en enslig F i desember (FFA,MOL,BAN,JBE m.fl.). Fra andre lokaliteter finner vi; 1 F Eikangervåg, Lindås 1.1-14.4 (TSV m.fl.). 2 F + 1 M Åsevatnet, Sveio 18.1 (JKN). 2 F Mannavatnet, Sveio 18.1 (JKN), og 3 F + 1 M s. st. 19.2 (EFR). 1 FF Seimsvatnet, Voss 17.-25.10 (ECH,DGJ). 1 F Hjelmåsvågen, Lindås 25.10 (TSV). 1 FF Herdla, As. 20.11 (PHP). 1 FF Eikangervåg, Lindås 14.12 (TSV). 1 M Røyksundkanalen, Bømlo 25.12 (E.Gjerde). Vi merker oss at Kalandsvatnet som vanlig huser brorparten av våre lappfiskender, men ser også en gledelig økning i funn fra andre kommuner. To saltvannsfunn (Askøy og Bømlo) er uvanlig hos oss.

**Laksand** *Mergus merganser*

*Ansamling:* Hele 80 ind. i Opstveitvatnet, Kvinnherad 15.12 (IMÅ,RVO) er største ansamling i Hordaland på mange år.

**Sivhauk** *Circus aeruginosus* [14-3]

*Alle funn:* 1 F Hallaråker, Bømlo 2.5\* (OHA). 1 2K F Kalandsvika, Be. 26.5\* (IFR,MFR m.fl.). 1 F Herdla, As. 20.8\* (IFR,THA).

**Myrhauk** *Circus cyaneus* [23-2]

*Alle funn:* 1 F Hardangervidda, Eidfjord\* 18.5 (TLI,KES). 1 ad. M Meling, Bømlo 3.11 (OHA,KKA,JKJ,PMA,LØK). Bømlofunnet er seint, men ekstremumstiden i fylket innehas av en fugl på samme lokalitet 9.11.1991.

**Fjellvåk** *Buteo lagopus*

*November – medio mars:* 1 ind. Stuset, Voss 18.2 (OHE). 1 ind. Haganes, Fjell 3.11 (TAS). 1 ad. Dalen, Tysnes 29.11 (ATM). 1 ind. Hildal, Odda 4.12 (I.Hildal). Fire vinterfugler er en god opptreden hos oss.

**Musvåk** *Buteo buteo* [37/48-5]

*Alle funn:* 1 ind. Skånevik, Etne 23.3\* (RVO). Fra ultimo april til medio mai ble musvåk registrert på tre lokaliteter på Tysnes\*. Et par av fuglene ga indikasjon på hekking (ATM m.fl.). 1 ind. Andalskogen, Bømlo 5.9\* (JKJ).

**Fiskeørn** *Pandion haliaetus* [56-3]

*Alle funn:* 1 ind. Kalandsvika, Be. 3.5 (THA). 1 ind. Løyning, Odda 7.6 (R.Eriksen,RVO). 1 ind. Simadalen, Eidfjord 15.9 (A.Benjaminsson).

**Tårnfalk** *Falco tinnunculus*

*November - februar:* 1 ind. Gullfjellet, Be. 9.1 (JBE). 1 ind. Holsnøy, Meland 20.1 (NOF Bergen). 1 ind. på Herdla, As. 23.2-1.3 (JBE). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 15.11 (JBE). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 23.11 (JBE,JDJ). 2 ind. Telavåg, Sund 27.11 (JBE). 1 ind. Gullfjellet, Be. 1.12 (JBE). 1 ind. Staffi, Kvinnherad 1.12 (ØBI,JBØ). 1 ind. Lone, Be. 5.12 (JBE). 1 ind. Hestavik, Austevoll 6.12 (ATM). 1 ind. Flesland flyplass, Be. 15.-16.12 (THA,LØK).

**Aftenfalk** *Falco vespertinus* [6-0]

*Alle funn:* 2001: 1 1K Rekvesøyane, Voss 6.9\*\* (ECH).

**Dvergfalk** *Falco columbarius* [10-4] vinterfunn etter 1992

*November - medio mars:* 1 ind. Sunde, Kvinnherad 1.1 (EKA), som først ble sett 31.12 2001. 1 ind. Nedre Økland, Stord 3.3 (THH). 1 ind. Rydlandskogen, Fitjar 3.11 (OBH). 1 ind. Haukelandsvatnet, Be. 7.11 (JBE). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 8.11 (JBE).

**Jaktfalk** *Falco rusticolus*

*Alle funn utenfor hekkeområder:* 1 (trolig F) N Kollsnes, Øyg. 4.1 (KPG). 1 ind. Prestegardsmoen, Voss 21.5 (OHE). 1 ind. Kollsnes, Øyg. 10.10 (KPG).

**Vandrefalk** *Falco peregrinus*

*Alle funn utenom hekking:* I løpet av første halvår, i perioden 1.1-28.4, ble det gjort 5 observasjoner av enkeltindivider. Mest spennende var nok en 1K som overvintret i Bergen sentrum 1.1-28.2 (FFA m.fl.). I perioden 7.8-30.12 ble det gjort 40 observasjoner av rundt 35 ind. Også denne vinteren, 21.-30.12, dukket en vandrefalk opp i Bergen sentrum (FFA,GBJ). Alle de nevnte funnene dreier seg om fugler observert i kystkommuner, og de fleste er trolig trekkere. Rapporterte hekkefugler er ikke inkludert her.

**Vannrikse** *Rallus aquaticus*

*Alle funn:* Eneste vinterfunn i løpet av første halvår var 1 ind. Kristianborgvann, Be. 1.3 (FFA). Fra våren og forsommeren ble det registrert hele 8 territorielle fugler; 1 ropende Mæland, Bømlo 13.5 (KBE,LØK). 1 ropende Ådnanes, Bømlo 18.5 (OHA). 1 ropende Nordretjødno, Fitjar 18.5 (THH), og 2 ropende s. st. 27.5 (THH,MKL). 1 ropende Rimbareidjødno, Fitjar 18.5 (THH). 1 ropende Vestbøstadjødno, Fitjar 18.5 (THH). 1 ropende Furevatnet, Sveio 26.5 (JKJ). 1 ropende Lauvåsvatnet, Sveio 28.5 (FMJ,JKN). Høstens første fugler ble funnet med 3 ind. på Turøy, Fjell 21.9 (EFR). Fra denne datoen og ut året ble 27 individer observert, kommunevis fordelt slik; Bergen (18), Fitjar (4), Fjell (4+) og Stord (1).

**Myrrikse** *Porzana porzana* [21/26-3] etter 1970

*Alle funn:* 1 ropende Årdalstjørnane, Sveio 2.6\* (JKJ,PMA). 1 ropende Hjartås, Meland 10.6\* (ABR,FFA,GHÖ,OOV). 1 ropende Nordanger, Radøy 25.6\* (OOV).

**Åkerrikse** *Crex crex* [51/53-8/9] etter 1970

*Alle funn:* 1 ropende Dale, Meland 10.6\* (ABR,FFA,GHÖ,OOV). 1 ropende Sletta, Radøy 10.-14.6\* (M. Nyheim). 1 ropende Uggdal, Tysnes 14.-16.6 (K. Hafnor). 1 ropende Nesheim, Vaksdal 18.6 (K. Mork). 1 ropende Bø, Radøy 25.6 (OOV). 2 ropende ind. Hella, Radøy 25.6, og 1 ropende s. st. fram til 18.7 (OOV,TSV). 1 ropende Håland, Radøy 25.6 (OOV). 1 ropende Soltveit, Radøy 25.6 (OOV).

**Sivhøne** *Gallinula chloropus*

*Alle funn:* Vårvinteren resulterte i 12 ind. i perioden 1.1-1.5. Disse var kommunevis fordelt slik; Bergen (3/4), Fitjar (1) og Odda (1). Fuglen i Odda var på Sandvin 1.5 (RVO), og representerer andre funn på denne godt besøkte lokaliteten. Ingen fugler ble registrert i løpet av sommeren. Første registrering på høsten var 1 ad. Vestbøstadjødno, Fitjar 26.9-5.10 (MFR,THH). Fram til nyttår ble det sett 16 individer i fylket, som var fordelt på Bergen (6/8), Bømlo (1/2), Fitjar (3/5) og Stord (1).

**Sothøne *Fulica atra***

*Alle funn:* 14 ind. ble registrert i perioden 1.1-6.5. Kommunefordelingen var Bergen (5/11), Bømlo (2) og Voss (1). Funnene fra Bømlo, Stord og et par fra Bergen var fugler på nye lokaliteter i slutten av april og tidlig mai, mao. mulige trekkere. Største ansamling i perioden var 5 ind. på Ortuvatnet, Be. 23.3 (JOP). På denne lokaliteten ble det sett en fugl på reir allerede 24.4. 12.5 ble to reir funnet på Ortuvatnet, og i det ene var det tre nyklekte pull. Fra høsten finner vi også naturlig nok den største ansamlingen i Ortuvatnet med 7 ind. 13.9-24.11 (THA,JOP). Ser vi bort fra Ortuvatnet ble det i perioden 28.9-30.12 ble det sett 13 individer i fylket. Alle stammer fra Bergen bortsett fra 1 ind. Aga, Ullensvang (L. Lothe), og 1 ind. Mjeldavatnet, Osterøy 25.-27.12 (GBJ,KBJ).

**Trane *Grus grus***

*Trekk:* Årest første funn var 2 N Lyderhorn, Be. 31.3 (ECH). Videre har vi 1 ind. Herdla, As. 11.4 (JBE). 1 ind. Reppen, Voss 27.4 (THA,OMO). 2 ind. Lønøyane, Voss 6.5 (ECH). 8 S Nøstet, Be. 31.5 (FFA,MOL). 1 ind. Herdla, As. 5.6 (A.Hermansen). 3 ind. Myrkdalsdelta, Voss 23.6 (ECH). 16 S Vorland, Bømlo 12.8 (PMA).

**Tjeld *Haematopus ostralegus***

*Desember - februar:* 1 ind. Selbjørnsfjorden, Fitjar 27.1 (OBH). 3 ind. Helleneset, Be. 10.11-31.12 (Å.Landro,ABJ).

**Dverglo *Charadrius dubius* [9/13-0]**

*Alle funn:* 1 ad. Grandane, Voss 8.5, 3.6 og 13.6 (OHE). Fuglen regnes som trolig en av de samme som hekket på Voss i fjor.

**Sandlo *Charadrius hiaticula***

*Desember - januar:* 1 ind. Herdla, As. 14.12 (THA,OMO). Arten blir ikke påvist årlig om vinteren hos oss.

**Boltit *Charadrius morinellus***

*Trekk:* 1 M + 2 F Gullfjellet, Be. 11.5 (JBE). 16 ind. Gullfjellet, Be. 12.5 (JBE). Arten blir sjeldent påvist utenfor hekkeområdene på Hardangervidda hos oss. Fra år til annen blir fugler sett rastende i lavlandet, særlig om våren. Gullfjellet virker å være en fast rasteplass på vårtrekket, da boltit er påvist flere år i mai her oppe.

**Sibirlo *Pluvialis fulva* [1-0]**

*Alle funn:* 2001: 1 ind. Stormark, Fedje 8.10\*\* (FFA). Første funn i Hordaland. Det foreligger for øvrig et funn av en ubestemt "beringlo" fra Herdla, As. 11.9.1983.

**Heilo *Pluvialis apricaria***

*November - medio februar og hekkefunn:* 3 ind. Herdla, As. 7.11 (JBE). 1 ind. Herdla, As. 14.11 (JBE,JDJ). 1 ind. Herdla, As. 14.-15.12 (THA,OMO m.fl.).

**Vipe *Vanellus vanellus***

*Desember - januar:* 1 ind. Stormark, Fedje 11.12 (FFA,GKK). 1 ind. Herdla, As. 27.-30.12 (BAN,EFR,OMO m.fl.).

**Polarsnipe *Calidris canutus***

*Vårtrekk og ansamlinger:* 75 S Skogsøy, Øyg. 17.5 (JBE,ATM). Av mer ekstraordinære observasjoner inkluderer vi 2 ad. Grandane, Voss 17.-24.8 (OHE).

**Sandløper *Calidris alba***

*Alle funn:* 13 S Hiskjo, Bømlo 17.8 (JKJ). 2 S Hiskjo, Bømlo 18.8 (JKJ,PMA). 18 S Vinappen, Fedje 18.8 (IFR,MFR,THA,ATM). 3 S Hiskjo, Bømlo 19.8 (JKJ). 2 ind. Herdla, As. 29.8 (JBE). 8 S Hiskjo, Bømlo 8.9 (JKJ). Vi merker oss at kun to fugler ble sett rastende i Hordaland i 2002.

**Temmincksnipe** *Calidris temminckii*

Trekk: 1 ind. Herdla, As. 12.8 (MEG,FFA).

**Alaskasnipe** *Calidris melanotos* [1-1]

Alle funn: 1 2K+ Herdla, As. 7.11-8.12 (F,V) (JBE,JDJ,FFA,TLI,ATM m.fl.). Fuglen, som var den andre for både Herdla og Hordaland, representerer ny ekstremumstid og første vinterfunn i Norge. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Fjæreplytt** *Calidris maritima*

Ansamlinger på minst 30 ind: 68 ind. på Svellingen, Øyg. 31.3 (ECH). 50 ind. Skogsøy, Øyg. 23.11 (JBE). 35 ind. Skogsøy, Øyg. 16.12 (JBE).

**Myrsnipe** *Calidris alpina*

Desember – februar: 6 ind. Svellingen, Øyg. 27.1 (ECH). 1 ind. Herdla, As. 8.-15.12 (DGJ,THA,OMO m.fl.).

**Kvartbekkasin** *Lymnocyptes minimus*

Alle funn: Vi starter med tre vårfunn; 1 ind. Andalstjern, Bømlo 29.3 (JKJ). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 6.4 (JBE). 1 ind. Vetlavatnet, Voss 28.4 (OHE). Høsttrekket innledes av en fugl på Vetlavatnet, Voss 28.9 (ECH). Fra denne datoen og ut året ble minst 107 ind. registrert i Hordaland. Kommunevis individfordelig ser slik ut: Askøy (20+), Bergen (2), Fedje (28+), Odda (5), Sund (5+), Voss (45+) og Øygarden (2+). Vi tar med de største ansamlingene fra de beste lokalitetene: 23 ind. Stormark, Fedje 2.10 (ATM). 11 ind. Herdla, As. 5.10 (THA,FHP m.fl.). 8+ ind. Grandane, Voss 10.-24.10 (OHE). 11 ind. Seimsvanet, Voss 17.-24.10 (ECH,DGJ). Inkludert i totalene er også ett desemberfunn: 1 ind. Herdla, As. 14. og 30.12 (THA,OMO,BAN m.fl.). Trolig den beste opptredenen av kvartbekkasin noensinne i Hordaland. Vi merker oss også at funnet på Stormark, Fedje 2.10 er den største enkeltansamlingen i fylket gjennom tidene. Det reelle antallet er trolig betraktelig høyere enn 110 individer i år. Utsifting av individer på samme lokalitet er det ikke er tatt nevneverdig høyde for her.

**Enkeltbekkasin** *Gallinago gallinago*

Desember - februar: Det ble gjort funn av minst 11 ind. i perioden 1.1-16.2 i kommunene Askøy (3+), Fedje (5), Stord (1) og Radøy (2). I desember hadde vi minst sju individer fordelt på Askøy (3), Bergen (1), Fedje (1) og Stord (1). En god vinteropptreden, men den blekner mot 2001, da 46 ind. ble sett i rapportperioden.

**Dobbeltbekkasin** *Gallinago media*

Trekk: 1 ind. Myrkdalsdeltaet, Voss 21.5\* (ATM). 1 ind. Sævarhagsvikjo, Stord 14.8\* (THH).

**Rugde** *Scolopax rusticola*

Desember - februar: I perioden 1.1-1.3 ble det gjort funn av minst sju enkeltind. Kommunevis fordeling av disse var; Askøy (2-3), Bergen (1), Bømlo (1), Fjell (1), Radøy (1) og Øygarden (1). I desember var fordelingen av seks ind. slik; Austevoll (2), Bergen (1), Bømlo (2) og Fedje (1). Tilbake til en mer normal funnmasse etter toppåret 2002, da 49 overvintrende rugder ble funnet i Hordaland.

**Svarthalespove** *Limosa limosa* [41/72-4/6]

Alle funn: 1 ad. *L. l. islandica* Tjeldstø, Øyg. 27.4-4.5\* (F) (EFR,MFR,THA m.fl.). 1 2K+ Sønstabø, Bømlo 8.5\* (KBE). 3 2K+ Hallaråker, Bømlo 3.6\* (OHA). 2 ad. *L. l. islandica* + 1 2K+ Herdla, As. 10.5\*, og samme 2K+ s. st. 12.5\* (F) (MFR,OMO,FFA m.fl.).

**Lappspove** *Limosa lapponica*

November - juli: 1 N Skogsøy, Øyg. 2.5 (JBE). 1 ind. Herdla, As. 3.5 (JBE). 6 ind. Herdla, As. (AER). 5 ind. Herdla, As. 11.7 (BAN,OMO). 13 S Skogsøy, Øyg. 30.7 (ATM,TRO). Vi inkluderer også tre funn fra mer utradisjonelle lokaliteter: 1 ind. Gjernesmoen, Voss 31.8

(BAN,DGJ,OHE,OMO). 1 ind. Eitrheim, Odda 6.-9.9 (RVO). 1 ind. Ulvikpollen, Ulvik 12.9 (HDI).

**Storspove** *Numenius arquata*

*Desember - februar:* 1 ind. Koppen, Fedje 4.1 (JBE). 1 ind. Stormark, Fedje 6.1 (FFA,MFR,THA,OMO). 11 ind. Svelingen, Øyg. 27.1 (ECH). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 15.2 (JBE). 1 N Skogsøy, Øyg. 28.2 (JBE). 1 S Skogsøy, Øyg. 3.12 (JBE).

**Sotsnipe** *Tringa erythropus*

*Alle funn:* 1 ad. Herdla, As. 11.7 (BAN,OMO). 1 S Hiskjo, Bømlø 17.8 (JKJ). 1 S Vinappen, Fedje 18.8 (IFR,MFR,THA,ATM). 2 S Kollsnes, Øyg. 5.9 (KPG).

**Rødstilk** *Tringa totanus* [9/12-1] vinterfunn etter 1992

*Desember - februar:* 1 ind. Herdla, As. 1.1-1.2 (THA,OMO m.fl.). 1 ind. Herdla, As. 15.12 (ECH,OWJ). Januarfuglen ankom Herdla i desember 2001, og regnes dermed ikke som ny.

**Gluttsnipe** *Tringa nebularia*

*Alle funn:* I løpet av året ble 77 ind. rapportert. 13 av disse var fugler på vårtrekk i perioden 29.4-24.5, mens 63 ind. ble observert i perioden 1.7-15.9. Foruten disse var et ind. på Grandane, Voss 15.6 (OHE). Dette var trolig en tidlig returtrekker. Vi hadde litt ekstra fokus på gluttsnipene i år, og resultatet ble betraktelig bedre enn fjorårets 33 ind. Gluttsnipe er en regulær, om enn noe fåtallig trekkgjest hos oss. LRSK begrenser innrapporteringsomfanget på arten, og ønsker i framtiden kun observasjoner av tidlige og sene trekkere, samt ansamlinger.

**Skogsnipe** *Tringa ochropus*

*Alle funn:* I perioden 18.4-30.5 ble det observert 11 ind. fordelt på kommunene Bergen (1), Bømlø (2), Lindås (1), Odda (1), Osterøy (2), Tysnes (2), Ulvik (1) og Voss (1). Høsten ga 11 ind. i perioden 14.7-18.8; Askøy (1), Bergen (1), Bømlø (2), Eidfjord (2), Sveio (1), Voss (3) og Øygarden (1).

**Grønnstilk** *Tringa glareola*

*Alle funn:* 2 ind. Herdla, As. 9.5 (HTO). 1 ind. Meling, Bømlø 9.5 (JKJ). 1 ind. Reksteren, Tysnes 9.5 (ATM). 1 ind. Kollsnes, Øyg. 10.5 (JOP). 1 ind. Herdla, As. 12.5 (FFA,MOL). 1 ind. Leirvåg, Austrheim 12.5 (SBY). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 14.7 (ECH). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 6.8 (KPG). 1 ind. Herdla, As. 5.9 (BAN,JBE,THA). En tangering av fjorårets fine opptreden på 10 ind. I løpet av perioden 1995-2002 har gjennomsnittlig årlig opptreden vært på 4,3 ind.

**Strandsnipe** *Actitis hypoleucos*

*Oktober - medio april:* 1 ind. Rekvesøyane, Voss 2.10 (OHE).

**Svømmesnipe** *Phalaropus lobatus*

*Alle funn:* 1 F Ulvikpollen, Ulvik 16.6 (ECH). 3 1K Turøy, Fjell 9.8 (MEG). En meget sparsom fugl på trekk hos oss. Arten ble ny for begge lokalitetene.

**Polarsvømmesnipe** *Phalaropus fulicarius* [4-1]

*Alle funn:* 1 1K Hågardsholmane, Bømlø 8.10 (F) (RHO,JKJ). Førrige funn av arten i Hordaland er så langt tilbake som i 1981, da en fugl ble sett på Lønnavatnet, Voss 8.4. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Polarjo** *Stercorarius pomarinus* [40/141-3/8]

*Alle funn:* 5 ad + 1 subad. N Skogsøy, Øyg. 17.5 (JBE,ATM). 1 lys ad. N Vinappen, Fedje 28.7 (FFA,TEB). 1 mørk 1K S Hiskjo, Bømlø (JKJ).

**Tyvjo** *Stercorarius parasiticus*

*Alle funn:* Stasjonære, muligens hekkende fugler ble (som de siste åra) kun sett på Fedje i juni og juli. Minst to par var knyttet til øya disse månedene (MEG,FFA,TEB). På vårtrekk, i perioden 27.4-2.6, ble det totalt registrert 20 fugler fordelt på seks observasjonsdager. Alle de rapporterte fuglene stammer enten fra Fedje (9) eller Øygarden (11). Høsttrekket innledes av 1 mørk ad. S Skogsøy, Øyg. 21.7 (ATM m.fl.). Fram til 29.9 ble det observert 45 ind. i Askøy (1), Bømlø (1/35), Fedje (6/6), Sund (1/1) og Øygarden (2/2). De fleste sørtrekkende. Beste dagsnotering var 35 S Hiskjo, Bømlø 30.8 (JKJ).

**Fjelljo** *Stercorarius longicaudus*

*Alle funn:* 1 ad. Dyranut, Eidfjord 30.5 (TLI,ATM).

**Storjo** *Stercorarius skua*

*Alle funn:* I perioden 2.6-25.9 ble det observert 63 ind. i løpet av 16 dager. Kommunevis fordeling av fuglene var slik; Bømlø (7/37), Fedje (3/7), Sund (1/6) og Øygarden (5/13). Den største dagstotalen var 16 S + 1 stasjonært ind. Hiskjo, Bømlø 17.8 (JKJ).

**Dvergmåke** *Larus minutus* [11/16-3]

*Alle funn:* 1 ad. Grandane, Voss 2.-5.5\* (F) (OHE). 1 1K Garnes, Arna, Bergen 24.-25.10\* (F) (JBE,JDJ,FFA). 1 1K Herdla, As. 7.11\* (JBE). Det var første gang arten ble påvist på Voss, andre gang i Bergen og tredje gang i Askøy kommune.

**Ringnebbmåke** *Larus delawarensis* [14-0]

*Alle funn:* 1 ad. Byparken, Be. 1.1-16.3 (F) (FFA,ATM m.fl.). Samme fugl ble sett i Store Lungegårdsvann, Be. 2.1 (F) (FFA,VAL), og Muren, Be. 15.5 (FFA). 1 ad. (5K) Tveitevatnet, Be. 10.2-9.4 (F) (ATM,OMO m.fl.). Samme fugl ble sett i Store Lungegårdsvann, Be. 2.3 (FFA,TRO). 1 ad. Byparken, Be. 14.11 (F) (FFA). Byparkfuglen returnerte denne gangen for niende året på rad. Forøvrig er maifunnet er den seineste vårobservasjonen av denne fuglen noensinne. Normalt har den ikke blitt sett etter mars. Tveitevannsfuglen ble først observert som 2K i Byparken i januar 1999. Den var i Bergen den påfølgende vinteren også, men ble ikke sett vinteren 2000/2001. Funnene er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Fiskemåke** *Larus canus*

*Store antall:* 1050 ind. i Byparken, Be. 10.1 (FFA). 1200 ind. Store Lungegårdsvann, Be. 2.3 (FFA,TRO). 650 N ind. på fire timer Skogsøy, Øyg. 13.4 (JBE). 818 S på tre timer Golten, Sund 2.10 (FFA,GHÖ).

**Britisk sildemåke** *Larus fuscus graellsii* [11-2]

*Alle funn:* 1 ad. Herdla, As. 6.-9.4\* (F) (THA,OMO,FFA m.fl.). 1 ad. Kollsnes, Øyg. 22.4\* (KPG). Herdafuglen kan ha vært samme som var på øya i slutten av mars i fjor, men regnes som trolig en annen fugl.

**Sildemåke** *Larus fuscus*

*2K fugler:* 1 2K Møhlenpris og Nøstet, Be. 28.5-7.6 (FFA). Andre funn av en slik aldersklasse av sildemåke i Hordaland. Førstemann var i Åsane, Be. 20.7.2001. Vi tar også med en trekkobservasjon; 43 ad. + 23 1K S Golten, Sund 2.10 (FFA,GHÖ).

**Grønlandsmåke** *Larus glaucoides* [26/27-3]

*Alle funn:* 1 2K Byparken, Be. 25.1\* (F) (FFA,GHÖ). 1 2K Alvøen, Be. 27.1-7.2\* (F) (SBY,FFA,MFR m.fl.). 1 2K Hattasteinen, Bømlø 4.2-5.5 (JKJ).

**Polarmåke** *Larus hyperboreus*

*Alle funn:* 1 2K Bontelabo, Be. 13.1-2.2 (EFR,MEG,FFA m.fl.). Antageligvis samme fugl besøkte Byparken, Be. 14. og 15.1 (MEG,TRO) og Laksevåg, Be. 1.2 (AHÅ,ATM). 1 2K Fromreide, As. 9.2 (BAN,IFR,THA,OMO). 1 2K S Skogsøy, Øyg. 21.7 (ATM m.fl.). 1 1K

Rongsvågen, Fedje 5.11 (TLI). Vi merker oss at den voksne fuglen fra Herdla, som har overvintret årlig i perioden 1993/1994 til 2000/2001, ikke kom tilbake i år.

**Svartbak** *Larus marinus*

Store antall: 560 S Hiskjo, Bømlo 17.8 (JKJ).

**Rødnebbterne** *Sterna paradisaea*

2K fugler: 1 2K Vinappen, Fedje 2.6 (MEG,FFA).

**Alkekonge** *Alle alle*

Uvanlige lokaliteter: 1 ind. Garnes, Be. 9.11 (GBJ).

**Skogdue** *Columba oenas* [13-1] etter 1970

Alle funn: 1 ind. Herdla, As. 7.11\* (JBE).

**Turteldue** *Streptopelia turtur* [49/52-1]

Alle funn: 1 ad. Eltravåg, Sveio 3.8\* (JKJ,E.Rønnekleiv).

**Haukugle** *Surnia ulula*

Alle funn: 1 ind. Indre Sædal, Be. 8.11 (E.Grønningsæter).

**Spurveugle** *Glaucidium passerinum*

Alle funn: 1 ind. jaktet ved foringsplass på Øvre Fenno, Voss 19.-20.2 (T.Røthe). 1 ind. døde etter krasj med vindu i Skare, Odda 27.12 (RVO).

**Jordugle** *Asio flammeus*

Alle funn: 1 ind. Dyranut, Eidfjord 10.6 (TRO). 1 ind. Bjoreidalen, Eidfjord 12.6 (O.Brattfjord). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 13.10 (ECH). 1 ind. Ygre, Voss 18.10 (A.K.Mala). 1 ind. Rekvesøyane, Voss 20.10 (OHE).

**Perleugle** *Aegolius funereus*

Alle funn: 1 ind. Ulvenvatnet, Os 8.6 (E.Hauge).

**Bieter** *Merops apiaster* [2-1]

Alle funn: 1 ad. Langedalen og Husa, Fedje 2.6 (F) (FFA,MEG). Fuglen ble bare sett kort tid, og til tross for intens leting i de påfølgende timene ville den ikke vise seg. Funnet er bare det tredje i fylket, der de to første var 1 ind. Birkeland, Masfjorden 16.9.1983 og 1 ind. Vestvik, Sveio 25.6.1989. I Norge foreligger 49 funn av 97 individer fram til og med 2001. Funnet er innsendt, men ikke ferdigbehandlet av NSKF.

**Vendehals** *Jynx torquilla*

Alle funn: 1 ind. Løyning, Odda 12.5 (E.Løyning,S.Kvam). Fuglen fikk etterhvert selskap i et ind. til, og de hekket i en fuglekasse seinere (IMÅ,RVO). 1 ind. Bavallen, Voss 5.9 (ECH). 1 ind. Prestegardsmoen, Voss 5.9 (ECH).

**Fjellerke** *Eremophila alpestris*

Trekk: 1 ind. Herdla, As. 11.5 (FFA). 2 S Kollsnes, Øyg. 4.10 (KPG). 1 ind. Herdlevær, Øyg. 14.10 (KPG). 7 ind. Kollsnes, Øyg. 17.10 (KPG). Sistnevnte er en god flokk på trekk hos oss. Fuglene kom inn fra NØ, rastet i et par minutter, fløy så videre mot V. Fjellerka blir ikke påvist årlig på trekk i Hordaland.

**Sanglerke** *Alauda arvensis*

Medio november - januar: Kun Herdla, As. oppviste vinterfugler i år; 5 ind. ble observert i januar (DGJ,OMO m.fl.), og i desember ble det loggført minst 10 ind (ECH,OWJ).

**Låvesvale** *Hirundo rustica*

*Medio oktober - mars:* 1 ind. Vestbøstødtjødno, Fitjar 20.10 (OBH). 1 ind. Eitrheim, Odda 25.10 (N.Måkestad). 1 ind. Sønstabø, Bømlo 3.11 (OHA,KKA,JKJ m.fl.).

**Taksvale** *Delichon urbica*

*Medio oktober - mars:* 1 ind. Sunde, Kvinnherad 27.10 (EKA).

**Tartarpiplerke** *Anthus novaeseelandiae* [54/82-2]

*Alle funn:* 1 ind. Golten, Sund 2.10\* (FFA,GHÖ). 1 ind. Stormark, Fedje 2.10\* (ATM). En skikkelig nedtur etter fjorårets 11 ind. To fugler i 2002 er også godt under gjennomsnittet i perioden 1991-2001, som har vært på 5 ind. i året.

**Heiplierke** *Anthus pratensis*

*Desember - februar:* 1 ind. Herdla, As. 5.1 (ECH). 1 ind. Liatårnet, Fjell 17.2 (EHA,THA). 2 ind. Herdla, As. 15.12 (ECH,OWJ).

**Gulerle** *Motacilla flava*

*Alle funn:* 1 ind. Herdla, As 12.5 (FFA). 1 ind. Finse stasjon, Ulvik 24.5 (FFA,TRO). 1 *thunbergi* Meling, Bømlo 29.5 (JKJ,LØK). 1 ind. Garen, Eidfjord 23.6 (FFA,TRO). 1 *thunbergi* M med mat i nebbet Garen, Eidfjord 27.6 (ATM). Opptil 10 ind. Grandane, Voss 15.-25.8 (OHE). Opptil 16 ind. Sandvin, Odda 19.-21.8 (RVO). 2 ind. Herdla, As. 20.-21.8 (FFA,THA). 1 S Kyrkjefjellet, Bømlo 23.8 (JKJ). 1 ind. Grandane, Voss 2.9 (OHE). 1 ind. Haugamoen, Voss 3.9 (OHE). 2 ind. Herdla, As. 5.9 (BAN,THA), og 1 ind. s. st. 7.9 (THA,FHP,OMO). 1 S Hiskjo, Bømlo 8.9 (JKJ). 1 ind. Stormark, Fedje 12.-13.10 (ATM,FFA).

**Vintererle** *Motacilla cinerea*

*Alle funn:* 1 F Mo, Modalen 19.3 (OOV,TBR). 2 ind. Grandane, Voss 24.3 (H.Grimestad). 1 M Arnaelva, Be. 24.-29.3 (OOV,ATM). 1 M Vosso, Voss 27.3-12.4, 1 par 13.4 (OHE,FFA,GHÖ m.fl.). 1 ind. Rekvesøyane, Voss 27.3, senere s. st. 1 par 5.-15.4 (OHE). 2 M + 1 F Lundarosen, Voss 4.4, og 1 par s. st. 6.-27.4 (OHE,OHA). 1 ind. Seimsvatnet, Voss 12.6 (OOV). 1 ind. Rognsfossen, Voss 16.6 (OHE). 1 ind. Skogsøy, Øyg. 21.7 (ATM m.fl.). Opptil 8 ind. Rognsfossen, Voss 10.-31.8 (ECH,OHE m.fl.). 2 1K Hattasteinen, Bømlo 15.9 (JKJ). Opptil 11 ind. Gjernesmoen, Voss 28.9-2.10 (OHE). 1 ind. Mulen, Fedje 1.10 (ATM). 1 ind. Flyndrevågen, Fedje 1.10 (ATM). 1 ind. Husa, Fedje 2.10 (ATM). 1 ind. Vinappen, Fedje 2.10 (ATM). 1 ind. Klokkarvik, Sund 2.10 (FFA,GHÖ). 2-3 ind. Rekvesøyane, Voss 2.10 (OHE). 1 S Kollsnes, Øyg. 2.10 (KPG). 1 ind. Haugamoen, Voss 3.10 (OHE). 1 ind. Vinappen, Fedje 6.10 (ATM). 1 ind. Sleirsvatnet, Masfjorden 8.10 (AHÅ,ATM). 1 ind. Gjernesmoen, Voss 10.10 (OHE). 1 ind. Mulen, Fedje 5.11 (FFA). En fantastisk opptreden i Hordaland. Året har vært det desidert beste gjennom tidene med minst 40 registrerte ind. Trolig ble minst 30 fugler observert på Voss gjennom året, noe som reflekterer kommunen som fylkets tyngdepunkt som hekkeområde for arten. 13-14 ind. registrert utenfor Voss er også meget bra, spesielt med tanke på den geografiske spredningen av funnene.

**Linerle** *Motacilla alba alba*

*November - februar:* 1 ind. Voss sentrum, Voss 19.10-8.11, og 3 ind. s. st. 24.10 (OHE). 1 ind. Gåsland, Bømlo 17.-31.10 (KKA,LØK).

**Svartryggerle** *Motacilla alba yarrellii* [82/114-20/35] etter 1987

*Alle funn:* Vårtotalen kom opp i minst 35 fugler i perioden 10.3-20.5. Herdla på Askøy er som vanlig den desidert beste lokaliteten med minst 16 ind. i perioden. Toppnoteringen på Herdla var 4 M + 2 F 30.3 (THA). Utenom denne lokaliteten foreligger følgende funn av 19 ind. fra kommunene Austevoll (1), Austrheim (1), Bergen (2/3), Bømlo (3/5), Fedje (2/4), Odda (1) og Øygarden (3/4). Fra hekketiden; 1 M med mat i nebbet Vorland, Bømlo 8.6 (PMA). 1 F + 1 M (ikke sett sammen) ved flere anledninger på Herdla, As. i perioden 26.7-19.9 (FFA,THA,OMO), og 21.8 s. st. ble en 1K sett sammen

med en F (FFA). Nok en gnistrende år for svartryggerla i Hordaland, der vurderingen av antall individer er et minimum. Funnmassen er tilnærmet lik fjorårets opptreden, da det ble gjort 20 funn av 34 ind.

#### **Sidensvans** *Bombycilla garrulus*

*Alle funn:* Det ble kun rapportert to observasjoner i løpet av første halvår; 12 ind. Eide, Odda 15.1 (V.Voie). 2 ind. Gullfjellet, Be. 26.2 (JBE). Høstens første var 5 ind. Haugamoen, Voss 21.10 (OHE). Etter dette ble det i perioden 2.11-31.12 sett 121 ind. fordelt på kommunene Bergen (4/37), Bømlo (1/15), Fedje (1/2), Kvinnherad (1/1), Lindås (1/5), Stord (2/7), Ulvik (1/4) og Voss (4/34). Et labert år.

#### **Jernspurv** *Prunella modularis*

*Medio november - medio mars:* 1 ind. Sunde, Kvinnherad 18.12 (EKA).

#### **Blåstrupe** *Luscinia svecica*

*Trekk:* 1 ind. Ulvikpollen, Ulvik 25.5 (HDI). 1 ind. Sandvin, Odda 27.8 (IMÅ).

#### **Svartrødstjert** *Phoenicurus ochruros* [26/30-2]

*Alle funn:* 1 F Herdla, As. 1.4\* (BAN). 1 F Sandvin, Odda 3.5\* (RVO). 1 3K+ M Finse stasjon, Ulvik 25.5-16.7\* (F) (FFA,TRO,FHP). Hannen fra Finse regnes ikke som ny, da det satt en hann og sang der i fjor sommer også.

#### **Svartstrupe** *Saxicola torquata* [32/53-2]

*Alle funn:* 1 F Stormark, Fedje 29.3\* (F) (FFA,GHÖ). 1 par Herdlevær, Øyg. 13.4\* (JBE).

#### **Steinskvett** *Oenanthe oenanthe*

*Medio oktober - mars:* 1 ind. Sandvin, Odda 19.10 (RVO).

#### **Ringtrost** *Turdus torquatus*

*Trekk:* Vårens første fugl var 1 ind. Ytre Matre, Kvinnherad 31.3 (ØBI). I perioden 8.4-5.5 ble det sett 21 ind. på trekk. Største ansamling var på Gullfjellet, Be. 27.4 (JBE), som trolig inneholder innslag av hekkefugler. Høsttrekket innledes av 10 S Gullfjellet, Be. 21.9 (JBE), og i perioden fram til 12.10 ble 98 trekkende ind. observert i fylket. Beste dagsnotering var 16 S + 40 N Gullfjellet, Be. 26.9 (JBE). Denne observasjonen representerer den største ansamlingen i Hordaland gjennom tidene!

#### **Gråtrost** *Turdus pilaris*

*Trekkkonsentrasjoner og vinteransamlinger:* 80 ind. Fedje 6.1 (FFA,MFR,THA,OMO). 53 ind. Kalandsvika, Be. 10.2 (BLO). 55 ind. Nedre Økland, Stord 17.2 (THH). Av større trekk tall finner vi følgende: 1000+ ind. Haugamoen, Voss 29.9 (OHE). 4900 S Arna, Be. 2.11 (JBE). 5000 S Haganes, Fjell 2.11 (TST). 3500 S Arna, Be. 3.11 (JBE). 1200 S Rommetveit, Stord 3.11 (THH).

#### **Måltrost** *Turdus philomelos* [4/5-1] vinterfunn etter 1992

*Desember - februar:* 1 ind. Stormark, Fedje 27.1 (MEG).

#### **Rødvingetrost** *Turdus iliacus*

*Desember - februar og trekkkonsentrasjoner:* I perioden 1.1-24.2 ble 47 fugler rapportert fra kommunene Bergen (24), Fedje (13), Odda (6) og Stord (4). Tallrike dager på høsttrekket: 1600 ind. Fedje 1.10 (ATM). 4500 S Gullfjellet, Be. 3.10 (JBE). 3550 S Gullfjellet, Be. 9.10 (JBE). 1100 S Nedre Økland, Stord 13.10 (THH). I desember ble det rapportert 70 ind. fra kommunene Askøy (1), Bergen (18), Bømlo (3), Kvinnherad (4), Stord (42), Voss (1) og Øygarden (1).

#### **Duetrost** *Turdus viscivorus*

*Alle funn:* 1 sy. Reppen, Voss 3.-6.4 (ECH,OHE). 1 sy. Svartediket, Be. 26.5 (GJE). 2 S Gullfjellet, Be. 3.10 (JBE). 1 ind. Hellesøy, Øyg. 13.10 (ECH). 1 ind. Eidsnes, Lindås 4.11

(TSV). Årets total på seks ind. er rundt gjennomsnittet i hordaland de siste ti åra, men må regnes som dårlig i forhold til fjoråret som ga rundt 30 ind. Spennende med syngende fugler både i Bergen og på Voss.

**Gresshoppesanger** *Locustella naevia* [53/57-3]

*Alle funn:* 1 sy. Dyngelandsvatnet, Be. 27.5 (EFR,OMO). 1 sy. Rimbareidtjødno, Fitjar 27.5 (THH,MKL). 1 sy. Brakstad, Meland 10.6 (ABR,FFA,GHÖ,OOV).

**Sivsanger** *Acrocephalus schoenobaenus*

*Utvalgte funn:* Arten virker så smått å ha etablert seg på flere lokaliteter i Voss kommune, da enkeltind. Har blitt hørt syngende på Grandane, Myrkdalen og på Rekvesøyane. I Myrkdalsdeltaet kan det være snakk om flere enn en syngende fugl.

**Myrsanger** *Acrocephalus palustris* [5-1/4]

*Alle funn:* 4 ind. (3 rm.) Myrkdalsdeltaet, Voss 23.6 (ECH,THA,ATM m.fl.). Utover sommeren, fram til 4.8, ble det sett myrsangere i området. Hekking ble påvist 13.7 (TEB,FFA,MFR,ATM), da en rm. fugl ble observert varslende med mat i nebbet. Dette var første hekkefunn i Hordaland. Som en kuriositet kan det nevnes at myrsangere ble registrert på mange utradisjonelle lokaliteter i Norge denne sommeren, og Sogn & Fjordane fikk også sitt første hekkefunn av arten i år.

**Rørsanger** *Acrocephalus scirpaceus* [36/38-1]

*Alle funn:* 1 sy. Telavåg, Sund 22.6 (EFR).

**Hauksanger** *Sylvia nisoria* [19/21-3/4]

*Alle funn:* 2 1K Hallaråker, Bømlo 25.8, og 1 1K s. st. 26.8\* (F) (OHE,JKJ). 1 1K Tangen, Fedje 5.10\* (F) (FFA,RVO m.fl.). 1 1K Turøy, Fjell 27.10\* (ATM). Funnet fra Bømlo var førstegangsregistrering i kommunen, mens Turøyfuglen ble ny ekstremumstid i fylket med ti dager. Til tross for en ekstremt god høst for arten i Norge fikk Hordaland kun fire ind. på besøk. På de lokalitetene i Norge hvor mange ind. ble funnet, ble det brukt lyd og mistnett ved registreringene. Hos oss ble ikke dette gjort, og sett i lys av det var 2002 et godt år for arten.

**Møller** *Sylvia curruca* [98/115-14/15]

*Alle funn:* 1 sy. Hiskholmen, Bømlo 9.5 (JKJ). 2 ind. Sandvin, Odda 14.5 (RVO). 1 sy. Ytre Sandviken, Be. 25.5 (NIT). 1 sy. Vinappen, Fedje 26.5 (EFR). 1 sy. Andal, Bømlo 31.5 (JKJ). 1 ind. Langedalen, Fedje 2.6 (FFA). 1 sy. Nedre Økland, Stord 8.6 (THH). 1 sy. Tjong, Bømlo 12.6 (JKJ). 1 sy. Nordskogvatnet, Bømlo 19.6 (PMA). 1 sy. Navøy, Austevoll 29.6 (OOV). 1 ind. Vike, Bømlo 15.7 (PMA). 1 ind. Haganes, Fjell 20.7-3.8 (TAS). 1 ind. Hallaråker, Bømlo 11.8 (OHA). 1 ind. Herdla, As. 20.8 (IFR,THA). Vi merker oss at det ikke ble observert møllere verken i september eller oktober, to tradisjonelt gode måneder for arten.

**Tornsanger** *Sylvia communis*

*Oktober - april:* 1 ind. Kollsnes, Øyg. 10.10 (KPG), er en meget sein dato for denne afrikatrekkeren som normalt forsvinner i løpet av første halvdel av september.

**Hagesanger** *Sylvia borin*

*Oktober - april:* 1 ind. Sandvin, Odda 1.10 (RVO). 1 ind. Herdla, As. 8.-9.11 (ATM,FFA,TLI m.fl.). Herdlafuglen representerer ny ekstremumstid i Hordaland, som tidligere var en fugl på Turøy, Fjell 24.10.1999.

**Munk** *Sylvia atricapilla* [61/73-8/9] vinterfunn etter 1992

*Medio november - medio april:* 1 ind. Valen, Kvinnherad 1.1 (EKA). 1 ind. Fitjar sentrum, Fitjar 27.1 (OBH). 1 M Landås, Be. 26.3 (ATM). 1 M Haus, Osterøy 20.-30.11 (K.Bjørsvik,GBJ). 1 M Nedre Økland, Stord 23.11 (THH). 1 F Haus, Osterøy 3.-7.12, og 2

F s. st. 9.-22.12 (GBJ). 1 F Nedre Økland, Stord 7.-14.12 (THH). 1 M Herdla, As. 8.12 (DGJ).

**Bøksanger** *Phylloscopus sibilatrix*

*Alle funn:* 1 sy. Liasete, Odda 3.6 (E.Hauge,OOV). 1 ind. Vorland, Bømlo 26.8 (JKJ).

**Gransanger** *Phylloscopus collybita*

*November – mars, samt østlige fugler:* 2 "østlige" ind. Turøy, Fjell 27.10 (ATM). 1 "østlig" ind. Herdla, As. 1.11 (JBE). To "østlige" ind. Haganes, Fjell 2.11 (TAS). 1 "østlig" ind. Kollsnes, Øyg. 2.12 (KPG). 1 ind. Flesland, Be. 15.12 (THA). For utdyping av hva som menes med østlige individer, se fjorårets rapport.

**Løvsanger** *Phylloscopus trochilus*

*Oktober – medio april:* 1 ind. Stormark, Fedje 5.10 (ATM m.fl.). 1 ind. Sæle, Sund 6.10 (GHÖ). 1 ind. Telavåg, Sund 6.10 (GHÖ). 1 ind. Nygård, Fedje 13.10 (ATM). Vi inkluderer også en telling fra områdene rundt Flesland flyplass, Be. 9.5, da 148 sy. ind. ble talt.

**Dvergfluesnapper** *Ficedula parva* [10-1]

*Alle funn:* 1 1K Husa, Fedje 15.9\* (ATM,JER m.fl.).

**Tornskate** *Lanius collurio*

*Alle funn:* 1 M Hiskjo, Bømlo 31.5 (OHA).

**Varsler** *Lanius excubitor*

*Alle funn:* 1 ind. Stormark, Fedje 8.4 (MEG,FFA). 1 ind. Bulko, Voss 10.10 (ECH). 1 ind. Nesheim, Voss 16.10 (ECH). 1 ind. Åsebø, Askøy 10.11 (DGJ). 1 ind. Tørvikbygd, Kvam 23.11 (Ø.Askeland). 1 ind. Rongedalen, Tysnes 8.12 (NOF Bergen). 1 ind. Liaset, Voss 15.12 (S.Klyve). Syv ind. er tangering av fjoråret, som er noe over det årlige gjennomsnittet i Hordaland de siste ti åra.

**Kornkråke** *Corvus frugilegus*

*Alle funn:* 2 ind. Etneosen, Etne 21.1 (RVO). 1 ad. Nyborg, Be. 2.-14.2 (EFR). 1 ind. Vestre Murallmenning, Be. 26.2 (ABJ). 1 ad. Herdla, As. 10.-30.3 (DGJ m.fl.). 1 ad. Lundarosen, Voss 23.3 (OHE). 1 ad. Hovland, Bømlo 26.4-8.7 (RHO,JKJ). Høsthalvåret, i perioden 17.10-24.12, ga 18 ind. i kommunene Askøy (2), Bergen (12), Fedje (1), Fitjar (1), Lindås (1) og Stord (1).

**Svartkråke** *Corvus corone* [59/62-4/5]

*Alle funn:* 1 ind. Herdla, Askøy 1.1-6.4\* (OMO m.fl.). 2 ind. Vinappen, Fedje 9.5\* (JBE,ECH,OMO,FHP). 1 ind. Hiskjo, Bømlo 11.8-8.9\* (F) (JKJ). 1 ind. Grandane, Voss 19.-24.8\* (F) (OHE). 1 ind. Stormark, Fedje 15.9-15.11\* (F) (JER,TLI,ATM m.fl.). Fuglen fra Herdla regnes som samme ind. som fuglen som var der i desember 2001.

**Rosenstær** *Sturnus roseus* [10-2]

*Alle funn:* 1 1K Fedje 15.9-5.10 (F) (ATM m.fl.). 1 1K Fedje 1.-5.10 (F) (ATM m.fl.). Det var en bra influx av arten i Norge denne høsten. Vi har kun inkludert dokumenterte udiskutable funn. 2001: 1 1K Toft, Øygarden, og seinere på dagen Misje, Fjell 7.9\*\* (MEG,MFR m.fl.). 1 1K Herdla, As. 29.9\*\* (TAS).

**Pilfink** *Passer montanus*

*Alle funn:* I perioden 1.1-18.5 ble det observert 20 ind. i kommunene Askøy (4), Bømlo (4), Eidfjord (2), Odda (1), Voss (5) og Øygarden (4). I løpet av hekkesesongen har vi kun fått rapporter om fugler på to lokaliteter i Bømlo kommune, Vorland (10) og Sønstabø (20). Trolig har nok arten også hekket på Herdlevær i Øyg. i sommer. Fra høsten og vinteren, i perioden 22.9-31.12 har vi følgende kommunevise fordeling av 94 ind: Askøy (5), Bergen (3), Bømlo (47), Fedje (9), Fitjar (6), Stord (16) og Øygarden (8). Fugler observert i vår- og høsthalvåret er inkludert i totalantallene.

**Bokfink** *Fringilla coelebs*

Tosifrete vinteransamlinger: 15 ind. Fedje 6.1 (FFA,MFR,THA,OMO). 12 ind. Nedre Eidfjord, Eidfjord 16.2 (M.Hausnes).

**Bjørkefink** *Fringilla montifringilla*

Tosifrete vinteransamlinger: 35 ind. Totland, Be. 8.12 (GKJ).

**Stillits** *Carduelis carduelis*

Alle funn: Første halvår, i perioden 8.1-1.4, resulterte i 111 ind. i kommunene Askøy (24), Bergen (14), Bømlo (48), Eidfjord (1), Fjell (17), Osterøy (6) og Voss (1). Høstens første fugler dukket opp på Fedje 3.10, og i perioden fram til nyttår hadde vi denne kommunevise fordelingen av 212 ind; Askøy (51), Bergen (14), Bømlo (65), Fedje (28), Fjell (26), Os (13), Stord (6) og Øygarden (9). Den økende trenden på stillits fortsetter, og 2002 ble et nytt rekordår i Hordaland.

**Bergirisk** *Carduelis flavirostris*

Desember - februar: 1 ind. Herdla, As. 30.11 (EFR,THA).

**Tornirisk** *Carduelis cannabina*

November - mars: 1 ind. Herdla, As. 26.10 (EFR,THA,OMO,FHP).

**Rosenfink** *Carpodacus erythrinus* [25/27-1]

Alle funn: 1 1K Sulen, Fedje 4.10\* (ATM,IMÅ,RVO).

**Båndkorsnebb** *Loxia leucoptera* [23/106-121/1011]

Alle funn: Se egen omtale av høstens ekstreme forekomst på side \_\_\_.

**Grankorsnebb** *Loxia leucoptera*

Ansamlinger: Arten var i likhet med båndkorsnebbene meget tallrik i høst, med mange registreringer av flokker på over 50 ind. i perioden fra august og ut året. Vi nevner her de største rapporterte flokkene: 200 ind. Meling, Bømlo 11.8 (JKJ). 80 ind. Førland, Stord 28.8 (THH). 100 ind. Lønning, Stord 31.8 (THH). 135 ind. Hallaråker, Bømlo 7.11 (OHA). 200+ ind. Herdla, As. 17.11 (THA,OMO).

**Kjernebiter** *Coccothraustes coccothraustes* [51/98-6/12]

Alle funn: 1 ind. Eide, Odda 13.1, og igjen s. st. 12.3 (A.O.Flattun). 1 ind. Ulvik 20.1 (ECH). 1 ind. Sunde, Kvinnherad 14.-15.2 (EKA). 1 ind. Rosendal, Kvinnherad 24.2 (R.Pile). 6 ind. Paradis, Be. 3.4 (A.Aune). 2 ind. Nygårdsparken, Be. 19.12 (FFA,G.Grønstøl).

**Lappspurv** *Calcarius lapponicus*

Trekk: Vårtrekkobservasjoner i perioden 8.4-3.5 inkluderer 14 ind. fordelt på Herdla, As. (11) og Stormark, Fedje (1). Høsttrekket innledes med 1 ind. Herdla, As. 25.9 (FFA,GHÖ). Etter dette ble det i perioden 2.10-7.11 observert 10 ind. i kommunene Askøy (4), Bergen (1), Fedje (3) og Øygarden (2).

**Snøspurv** *Plectrophenax nivalis*

Alle funn utenfor hekkeområdene: Vinterfunn i perioden; 2 ind. Turøy, Fjell 1.1 (ECH). 17 ind. Rongsvågen, Fedje 6.1 (FFA). 1 ind. Kalandsvika, Be. 8.1 (JBE). Vårtrekket innledes av 2 par Herdla, As. 24.2 (ECH). Maksnoteringen på denne lokaliteten fram til 24.3 var 20 ind. 15.3 (AER), og trolig var minst 35 innom Herdla i perioden. Fra andre lokaliteter har vi 2 ind. Herdlevær, Øyg. 16.3 (JBE). 25 ind. Grandane, Voss 25.3 (OHE). 22 ind. Gullfjellet, Be. 3.5 (JBE). Høsttrekket startes av 2 ind. Golten, Sund 8.9 (ECH). Neste observasjon er ikke før 6.10, da 1 ind. var på Stormark, Fedje (FFA,GKJ,IMÅ). I perioden fra 16.10-30.11 ble 79 ind. sett i kommunene Askøy (21), Bergen (52), Bømlo (1) og Øygarden (5). Største ansamling var 50 S Gullfjellet, Be. 11.11 (JBE).

**Dvergspurv** *Emberiza pusilla* [9-1]

*Alle funn:* 1 ind. Hiskjo, Bømlo 8.9\* (JKJ). Andre funn på Bømlo, og ny høstestremumstid i Hordaland. Den tidligste høstfuglen hos oss tidligere var også fylkets første funn; 1 1K M Sæle, Sund 19.9 1986.

**Observatører**

ABJ=Anders Bjordal, ABR=Arild Breistøl, AER=Audun Eriksen, AHÅ=Arnold Håland, ATM=Alf Tore Mjøs, BAN=Bjarne Andersen, BLO=Bjarn Lokøy, DGJ=Dag Gjerde, ECH=Eddie Chapman, EFR=Egil Frantzen, EHA=Espen Hansen, EKA=Egil Kambe, FFA=Frode Falkenberg, FHP=Frank Helen Pedersen, GHA=Gunnar Halvorsen, GHÖ=Göran Högstedt, GKK=Geir Kjoberg Knudsen, HDI=Harry Dijksta, HTO=Harald Totland, IFR=Ian Fredriksen, IGR=Ingvar Grastveit, IMÅ=Ingvar Måge, JBE=Julian Bell, JER=Julia Erck, JKJ=Jostein Kjærandsen, JOP=Jørn Opsal, KBE=Kjell Bergtun, KKA=Karsten Katla, KPG=Karl Petter Gade, LØK=Lars Økland, MEG=Martin Eggen, MFR=Michael Fredriksen, MKL=Magne Klemmetsen, MOL=Marte Oldervoll, OBH=Ole Berge Helland, OHA=Odd Hallaråker, OHE=Oddvar Heggøy, OMO=Ottar M. Osaland, OOV=Olav Overvoll, PMA=Peter Mallinson, RHO=Roy Hovland, RVI=Ragnar Vikøren, RVO=Runde Voie, SBY=Stein Byrkjeland, TBR=Tor Bjarte Reigstad, TAS=Tore Andre Stormark, THA=Terje Hansen, THH=Tor Helge Heggland, TLI=Terje Lislevand, TRO=Tobias Roth, TSV=Tore Svendsen, TTH=Trond Thorsteinson.